

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 377/2024-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **IKAR, a.s.**, Miletičova 561/23, Bratislava, zastúpeného **DRAPPANOVÁ & Partners s.r.o.**, Moravská 10/7, Bratislava, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III (v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV) č. k. 7C/216/2012-340 z 12. decembra 2019 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 14Co/39/2020-388 z 27. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutými rozhodnutiami označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III žalobca () podal proti sťažovateľovi ako žalovanému žalobu o zaplatenie 4 800 eur. Uvedená suma predstavovala autorský honorár žalobcu za zverejnenie jeho fotografie v knižnej publikácii autora () pod názvom () (ďalej aj „knižná publikácia“), ktorá vyšla v náklade 2 900 výtlačkov. V rámci knižnej publikácie bola zverejnená medzi inými aj fotografia, na ktorej je zachytené menovanie jej autora za podpredsedu vlády Slovenskej republiky, ktorej autorom je žalobca.

3. Sťažovateľ okrem fotografie žalobcu ku každej v tejto knižnej publikácii zverejnenej fotografii zabezpečil súhlas ich autorov. So žalobcom sa sťažovateľ niekoľkokrát pokúsil nadviazať kontakt, avšak bezúspešne. Autor knižnej publikácie na zverejnení fotografie napriek sťažovateľovým výhradám k jej zverejneniu bez súhlasu žalobcu trval. Podľa vyjadrenia autora knižnej publikácie

by bez zverejnenia tejto fotografie jeho spomienky neboli úplné a dotknutú fotografiu dostal legálne na Úrade vlády Slovenskej republiky.

4. Sťažovateľ pri fotografii, ktorá je predmetom sporu, riadne uviedol žalobcu ako jej autora. Po získaní kontaktu na žalobcu sa sťažovateľ s ním pokúsil dohodnúť na odmene za zverejnenie fotografie. K uzavretiu dohody medzi nimi však nedošlo, pretože z pohľadu sťažovateľa boli požiadavky žalobcu na odmenu neprimerane vysoké na relevantnom trhu.

5. V prípade dotknutej fotografie podľa sťažovateľa nešlo o umeleckú fotografiu podľa v čase vydania knižnej publikácie platného zákona č. 618/2003 z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov, ale o dokumentárnu fotografiu. V prípade umeleckej fotografie by žalobca potreboval získať súhlas osôb vyobrazených na fotografii, avšak autor knižnej publikácie s ním žiadnu zmluvu neuzatvoril. Sťažovateľ 17. júna 2021 napokon žalobcovi vyplatil odmenu 200 eur. V konaní sťažovateľ predložil viaceré dôkazy (svedecké výpovede, stanovisko predsedu Združenia vydavateľov a kníhkupcov Slovenskej republiky, ako aj štúdiu – posudok na dotknutú fotografiu od prof. Václava Macka z Filmovej a televíznej fakulty VŠMU v Bratislave) pre účely preukázania spôsobu určenia odmeny žalobcovi. Uvedené dôkazy preukazovali, že cena zverejnenia tohto typu fotografie na danom mieste v knižnej publikácii a v danom čase sa pohybovala v rozmedzí od 10 do 30 eur za 1 ks fotografie.

6. Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol sťažovateľ zaviazaný zaplatiť žalobcovi 3 820 eur a vo zvyšnej časti bola žaloba zamietnutá. Žalobcovi súd taktiež priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 60 %.

7. Argumentáciu sťažovateľa týkajúcu sa charakteru dotknutej fotografie a aj neprimeranosti priznanej náhrady ujmy žalobcu krajský súd odmietol v napadnutom rozsudku, ktorým rozsudok okresného súdu potvrdil a žalobcovi priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Proti napadnutým rozhodnutiam podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje tým, že:

- a) Sťažovateľ žalobcovi vyplatil náhradu ujmy zodpovedajúcu § 442a Občianskeho zákonníka, t. j. zodpovedajúcu obvyklej odmene, ktorá bola za získanie takejto licencie v čase neoprávneného zásahu vyplácaná. O tejto skutočnosti v preskúmanom konaní predložil viacero dôkazov.
- b) Súdny zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci priznaním neobvykle vysokej náhrady ujmy porušili práva sťažovateľa a zároveň podstatným spôsobom zasiahli do podnikateľského prostredia na relevantnom trhu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu:

9. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných

a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 1/2017).

10. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol v zmysle príslušných zákonných ustanovení preskúmaný v rámci odvolacieho konania pred krajským súdom, uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje absenciu svojej právomoci napadnutý rozsudok okresného súdu preskúmať.

11. Vzhľadom na už uvádzané skutočnosti ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému rozsudku okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu:

12. Ústavný súd musí konštatovať, že ústavná sťažnosť sťažovateľa je nedostatočná, pretože jej chýba relevantné ústavnoprávne odôvodnenie [§ 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde] vzťahujúce sa na napadnutý rozsudok krajského súdu. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností však v zmysle zákona o ústavnom súde musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu, a to tak, aby konkrétnym vecným okolnostiam bolo adresne priraditeľné porušenie niektorého zo sťažovateľom označených práv. Nie je postačujúce, ak sťažovateľ v ústavnej sťažnosti odôvodní namietané porušenie svojich práv výlučne odvolaním sa na relevantnú právnu úpravu či judikatúru súdnych autorít. Konanie podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sa už pri jeho začatí vyznačuje bezvýnimčným uplatňovaním dispozičnej zásady, a preto ústavný súd nie je oprávnený „doplňať“ vlastným hodnotením sťažnosti ako celku taký petit sťažnosti, resp. jej odôvodnenie, ktoré nespĺňajú požiadavky kladené na ich kvalitu zákonom o ústavnom súde (I. ÚS 683/2022, ZNaU 96/2022). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde a je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (IV. ÚS 124/08, III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 225/2016, III. ÚS 313/2016, I. ÚS 291/2017, III. ÚS 570/2017, IV. ÚS 91/2018, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020, I. ÚS 229/2022).

13. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je v tomto konkrétnom prípade východiskové ustanovenie § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak.

14. Len subjektívny názor sťažovateľa o porušení jeho práv, resp. v zásade úplná absencia akéhokolvek ústavnoprávne relevantného odôvodnenia či predstretia ústavnoprávne relevantnej argumentácie vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu, má za následok to, že tento návrh sťažovateľa (v danej časti, pozn.) v konaní pred ústavným súdom (navyše právne zastúpeného, pozn.) trpí absenciou zákonných náležitostí (medzi ktoré je právne aj vecne nevyhnutné zaradiť najmä ústavnoprávne relevantné odôvodnenie podaného návrhu, pozn.).

15. Ústavný súd s poukazom na uvedené zároveň zdôrazňuje, že v zmysle svojich právomocí a postupu nemá podľa ústavy a zákona o ústavnom súde postavenie vyšetrovacieho orgánu, ktorý si sám vyabstrahuje obsah podania sťažovateľa tak, aby o ňom mohol rozhodnúť, za predpokladu, že tak neurobil samotný sťažovateľ.

16. Ústavnému prieskumu sťažovateľom napadnutého rozsudku krajského súdu tak bráni argumentačná nedostatočnosť (resp. v zásade jej úplná absencia, pozn.) ústavnej sťažnosti v tejto časti, v ktorej absentujú elementárne a ústavnoprávne relevantné skutočnosti čo i len nasvedčujúce jej opodstatnenosti. Ústavná sťažnosť preto v danom rozsahu nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, ktorá by zodpovedala zákonným požiadavkám, pretože neobsahuje relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu [požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde].

17. Pretože sa nesplnenie zákonom stanovených náležitostí týka základnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti (úplná absencia, resp. ústavnoprávna nedostatočnosť odôvodnenia tejto časti ústavnej sťažnosti, pozn.), ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie tohto nedostatku (m. m. II. ÚS 102/2019, I. ÚS 229/2022).

18. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom.

19. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júla 2024

Robert Šorl
predseda senátu